

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 300/2020-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) o ústavnej sťažnosti [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JURIKA & KELTOŠ, s. r. o., Mickiewiczova 2, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Radovan Jurika, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 323/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 323/2017 porušené boli.

2. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 700 € (slovom sedemsto eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 450,29 € (slovom štyristopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov) na účet Advokátskej kancelárie JURIKA & KELTOŠ, s. r. o., Mickiewiczova 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. marca 2020 doručená ústavná s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 323/2017 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“).

2. Z ústavnej s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že 6. mája 2013 bola Okresnému súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) doručená žaloba s'ťažovateľa, ktorou sa domáhal proti žalovanému zaplata sumy 7 620,19 € s príslušenstvom z dôvodu neodstránených v'ád vyplývajúcich z uzatvorenej zmluvy o dielo. Na okresnom súde sa toto konanie viedlo pod sp. zn. 50 C 151/2013. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 50 C 151/2013 z 28. apríla

2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bolo žalobe sťažovateľa vyhovené v celom rozsahu. Proti rozsudku okresného súdu podal žalovaný odvolanie, ku ktorému sa sťažovateľ vyjadril 24. augusta 2017. Dňa 3. novembra 2017 bol krajskému súdu ako odvolaciemu súdu predložený súdny spis okresným súdom.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti okrem iného uviedol, že „vzhľadom k tomu, že o odvolaní žalovaného voči Rozsudku nebolo Krajským súdom v Bratislave rozhodnuté viac ako 1,5 roka od podania odvolania žalovaného, Sťažovateľ podal dňa 15.02.2019 na Krajský súd v Bratislave Žiadosť o prednostné rozhodnutie vo veci. V uvedenej žiadosti Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že v prípade neskoršieho potvrdenia nároku žalobcu (Sťažovateľa) odvolacím súdom hrozí, že tento nárok bude vzhľadom na pokročilý vek žalobcu, ako aj hospodársku situáciu žalovaného nevyhnutelný a z tohto dôvodu Sťažovateľ požiadal Krajský súd v Bratislave o prednostné rozhodnutie vo veci.

Na vyššie uvedenú žiadosť Sťažovateľa Krajský súd v Bratislave nijakým spôsobom nereagoval. Preto Sťažovateľ podal dňa 15.11.2019 Sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorú adresoval priamo k rukám predsedu Krajského súdu v Bratislave. Ani na uvedenú Sťažnosť na prieťahy v konaní Sťažovateľ nedostal z Krajského súdu v Bratislave žiadnu odpoveď.

Z vyššie uvedeného skutkového stavu vyplývanie Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd je vo veci súdneho konania Sťažovateľa vedeného pod sp. zn. 6Co/323/2017 viac ako 2,5 roka nečinný, a to napriek opodstatnenej urgencii zo strany Sťažovateľa, na ktorú Krajský súd v Bratislave nijakým spôsobom nereagoval a aj napriek následnej opodstatnenej Sťažnosti Sťažovateľa, ktorú Krajský súd v Bratislave v rozpore so zákonom ani nevybavil!

Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd v súdnom konaní Sťažovateľa vedenom pod sp. zn. 6Co/323/2017 je už viac ako 2,5 roka absolútne nečinný, vo veci nevykonal žiadne úkony, v dôsledku čoho nie je o žalobe Sťažovateľa voči žalovanému stále právoplatne rozhodnuté a preto je Sťažovateľ neprimerane dlhú dobu stále v právne neistom postavení! V dôsledku uvedeného došlo zo strany Krajského súdu v Bratislave k nezákonnému porušeniu ústavného práva Sťažovateľa na spravodlivé prerokovanie veci Sťažovateľa bez zbytočných prieťahov.

Dlhodobá nečinnosť Krajského súdu v Bratislave v trvaní niekoľkých rokov okrem porušenia ústavného práva Sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov priamo zmarila aj samotnú vymožitelnosť nároku Sťažovateľa (za predpokladu potvrdenia Rozsudku odvolacím súdom), a to vzhľadom na zhoršujúcu sa finančnú kondíciu žalovaného, ktorý sa podľa verejne dostupných zdrojov na portáli www.finstat.sk v roku 2018 dostal do straty z 144,- EUR na -3.430 EUR a jeho tržby klesli o 100 % na 0,- EUR! Na uvedení skutočnosť Sťažovateľ upozorňoval Krajský súd v Bratislave už v jeho Žiadosti o prednostné rozhodnutie vo veci zo dňa 15.02.2019.

V dôsledku nečinnosti Krajského súdu v Bratislave vznikla vzhľadom na uvedení reálnu nevymožiteľnosť pohľadávky Sťažovateľovi škoda vo výške prvostupňovým súdom priznanej pohľadávky Sťažovateľa spolu s jej príslušenstvom, čo k dnešnému dňu predstavuje sumu vo výške 11.718,78 EUR.“.

4. Na základe už uvedeného sťažovateľ v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho v bode 1 označených práv postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ sa zároveň domáha, aby ústavný súd prikázal v napadnutom konaní krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov. Okrem toho sa sťažovateľ domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 11 718,78 € a náhrady trov konania pred ústavným súdom.

II.

Procesný postup ústavného súdu, vyjadrenie odporcu k ústavnej sťažnosti a replika sťažovateľa

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a uznesením č. k. IV. ÚS 300/2020-15 zo 17. júna 2020 ju podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde prijal na ďalšie konanie v časti, ktorou bolo namietané porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom

krajského súdu v napadnutom konaní, a vo zvyšnej časti ju odmietol pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí (namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy).

6. Na základe výzvy ústavného súdu sa k priebehu napadnutého konania vyjadril predseda krajského súdu podaním sp. zn. 1 SprV 254/2020 z 3. júla 2020. Vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 3. júla 2020 predseda krajského súdu uviedol:

„Prípisom zo dňa 22.06.2020 som požiadal JUDr. Martina Murgaša, predsedu senátu, o vyjadrenie k predmetnej sťažnosti. Vyjadrenie JUDr. Zuzany Kučerovej, referujúcej sudkyne v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 6Co/323/2017, mi bolo predložené dňa 02.07.2020.

JUDr. Kučerová vo vyjadrení zo dňa 02.07.2020 uviedla, že predmetná sporová vec bola predložená odvolaciemu súdu dňa 03.11.2017. Úpravou zo dňa 01.06.2020 dala JUDr. Kučerová pokyn na realizovanie termínu odvolacieho pojednávania určeného na 24.06.2020. V dňoch 24.06.2020 a 01.07.2020 prebehlo v predmetnej veci odvolacie pojednávanie, pričom dňa 01.07.2020 bola vec meritórne rozhodnutá. Písomné vyhotovenie rozsudku spolu so spisovým materiálom bolo dňa 01.07.2020 odovzdané spisovej kancelárii na vykonanie administratívnych úkonov a odoslanie spisu na súd prvej inštancie. Dňa 02.07.2020 bol predmetný spis odoslaný na súd prvej inštancie.

Z dôvodu mimoriadnej situácie a prijatých režimových opatrení v súvislosti s výskytom prenosného ochorenia COVID-19 na území Slovenskej republiky a zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, nebolo možné podľa vyjadrenia referujúcej sudkyne stanoviť termín odvolacieho pojednávania v mesiacoch marec až máj 2020, hoci bol spis zreferovaný na porade senátu už vo februári 2020.

K svojej zodpovednosti za namietané prieťahy v predmetnom odvolacom konaní JUDr. Kučerová uviedla, že ku dňu jej preloženia na Krajský súd v Bratislave (dňa 01.01.2017) jej bolo pridelených cca. 120 nerozhodnutých vecí, ktoré boli predložené odvolaciemu súdu v rokoch 2014, 2015 a 2016 (pričom mnohé z nich boli už vtom čase reštančné a evidované ako sťažnostné) a súčasne bol JUDr. Kučerovej spustený nápad

nových vecí (v súdnom oddelení 6Co má JUDr. Kučerová od 01.02.2019 nápad 4 veci z 10). JUDr. Kučerová ďalej uviedla, že od 01.04.2020 je zároveň členkou odvolacieho senátu 10Co namiesto JUDr. Sádovského. Odvolací senát 6Co je zároveň podľa vyjadrenia JUDr. Kučerovej zastupujúcim v senáte 14Co, ktorý je od decembra 2019 takmer nepretržite nefunkčný pre neprítomnosť minimálne jednej z členiek senátu (z dôvodu PN, čerpania dovoleniek, rehabilitácií). JUDr. Kučerová zhrnula, že vzhľadom na všetky vyššie uvedené okolnosti nie je objektívne schopná pridelované právne veci vybavovať bez prietáhov.

JUDr. Kučerová vyjadrila presvedčenie, že vzhľadom na daný stav nebolo možné v predmetnej veci postupovať rýchlejšie s prihliadnutím na skutočnosť, že odvolací súd musí mať na zreteli nielen kvantitu, ale aj kvalitu svojej rozhodovacej činnosti, pričom nie je možné prednostne vybaviť vec len preto, že o to sporová strana žiada. Ako už bolo vyššie uvedené, aktuálne je predmetná sťažnosťná, skutkovo náročná, vec už meritórne rozhodnutá.

Na záver JUDr. Kučerová dodala, že v predmetnej veci nebola podaná sťažnosť na prietahy predsedovi Krajského súdu v Bratislave.

S uvedeným vyjadrením referujúcej sudkyne sa v celom rozsahu stotožňujem.“

7. Právny zástupca sťažovateľa v stanovisku zo 14. júla 2020, ktorým reagoval na vyjadrenie predsedu krajského súdu, uviedol, že «vo vyjadrení KS predseda Krajského súdu v Bratislave uviedol: „Na záver JUDr. Kučerová dodala, v predmetnej mi nebola podaná sťažnosť na prietahy predsedovi Krajského súdu v Bratislave.“

Vyššie uvedené tvrdenie JUDr. Kučerovej nie je pravdivé, nakoľko Sťažovateľ priložil k Ústavnej sťažnosti ako dôkaz Sťažnosť na prietahy v konaní zo dňa 15.11.2019, pričom v záhlaví tejto Sťažnosti je jasne uvedené, že bola adresovaná priamo „k rukám predsedu súdu“.

Navyše, v zmysle § 63 ods. 1 zákona é. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov „Sťažnosti vybavuje predseda príslušného súdu, ak osobitný zákon neustanovuje inak.“

Z citovaného zákonného ustanovenia je zrejmé, že predmetnú Sťažnosť na prietahy v konaní zo dňa 15.11.2019 bol priamu zo zákona povinný vybaviť predseda Krajského súdu v Bratislave bez ohľadu na to, či mu bola táto Sťažnosť adresovaná alebo nie, a to

v zákonnej lehote 30 dní odo dňa doručenia tejto Sťažnosti. Predseda Krajského súdu v Bratislave však na predmetnú Sťažnosť v zákonnej lehote nijakým spôsobom nereagoval a Sťažovateľovi nebola zo súdu doručená ani žiadna odpoveď, či už o spôsobe vybavenia jeho Sťažnosti, prípadne o predĺžení lehoty na jej vybavenie! Uvedené skutočnosti preto nasvedčujú tomu, že predmetnou dôvodnou Sťažnosťou Sťažovateľa sa na súde vôbec nikto nezaoberal!».

8. Vzhľadom na vyjadrenie sťažovateľa zo 14. júla 2020, ktorý ako prílohu ústavnej sťažnosti predložil sťažnosť na prietahy z 15. novembra 2019 adresovanú predsedovi krajského súdu spolu s preukázaním jej doručenia krajskému súdu, vyzval ústavný súd predsedu krajského súdu, aby oznámil, akým spôsobom bola táto sťažnosť vybavená.

9. Predseda krajského súdu vo vyjadrení sp. zn. 1 SprV 254/2020 z 26. augusta 2020 uviedol:

«Šetrením bolo zistené, že predmetná sťažnosť nebola zo strany Krajského súdu v Bratislave náležité vybavená.

Sťažnosť na prietahy v konaní zo dňa 15.11.2019 bola elektronicky doručená priamo do súdneho spisu t. j. nebola spracovaná žiadnym zamestnancom podateľne. V prípade elektronických podaní, ktoré sa nespracúvajú v podateľni súdu, a leda ich nepriraduje zamestnanec do jednotlivých konaní, sa tieto podania doručujú priamo elektronicky do spisu a majú v položke „dokumenty“ označenú osobu aktualizácie User Ksbasm (príloha).

V dôsledku uvedeného technického nedopatrenia nebola predmetná sťažnosť zaregistrovaná v správnom denníku tunajšieho súdu, čo malo za následok jej nevybavenie.

Krajský súd v Bratislave v súčasnej dobe po vykonanom šetrení podnikol kroky k zjednaniu nápravy, sťažnosť zo dňa 15.11.2019 bola zapísaná v príslušnom správnom denníku pod 1Spr/261/2020 a bude následne vybavená v súlade s ustanovením § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.»

10. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v tejto veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru,

že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práv uvedených v bode 1.

III.

Chronológia procesných úkonov v napadnutom konaní krajského súdu

11. Ústavný súd z ústavnej sťažnosti, jej príloh, vyjadrení účastníkov konania a zo súdneho spisu okresného súdu, ktorý bol vyžiadaný, zistil tento priebeh napadnutého konania krajského súdu:

- 3. novembra 2017 bol súdny spis doručený krajskému súdu na účely rozhodnutia o podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu;
- 18. februára 2019 bola krajskému súdu doručená žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa o prednostné rozhodnutie veci;
- 1. júna 2020 bol nariadený termín pojednávania pred odvolacím súdom na 24. jún 2020;
- 24. júna 2020 sa uskutočnilo pojednávanie pred odvolacím súdom, ktoré bolo odročené na 1. júl 2020;
- 1. júla 2020 sa uskutočnilo pojednávanie pred odvolacím súdom, na ktorom bolo vyhlásené rozhodnutie vo veci samej;
- 3. júla 2020 bol súdny spis doručený okresnému súdu spolu s písomným vyhotovením rozsudku krajského súdu z 1. júla 2020.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

16. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

17. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

18. Základnou povinnosťou všeobecného súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty účastníkov konania. Táto povinnosť okresného súdu vyplýva z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý upravuje zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie

prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb).

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 398/2016) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

V.

Posúdenie veci ústavným súdom

20. Pokiaľ ide o kritérium právnej a skutkovej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom sporu je uplatnený peňažný nárok vyplývajúci zo zmluvy o dielo, t. j. predmet, ktorý možno považovať za štandardný, nijako sa nevymykajúci bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Z tohto dôvodu ústavný súd nepovažuje prerokúvanú vec za právne ani skutkovo zložitú. Napokon skutočnosť, že by vec sťažovateľa bola skutkovo alebo právne zložitá, netvrdil ani predseda krajského súdu.

21. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd nezistil zo súdneho spisu okresného súdu, ktorý bol vyžiadaný, žiadne skutočnosti, ktoré by signalizovali nedostatočnú aktivitu či súčinnosť zo strany sťažovateľa v napadnutom konaní krajského súdu. Sťažovateľ bol v napadnutom konaní krajského súdu aktívny, pretože požiadal, aby krajský súd prednostne rozhodol o odvolaní proti rozsudku okresného súdu. Zároveň sťažovateľ podal sťažnosť na priet'ahy z 15. novembra 2019, ktorá ale nebola

vybavená predsedom krajského súdu v zákonom stanovenej lehote. Sťažovateľ sa zároveň zúčastnil oboch nariadených pojednávaní. Z uvedeného teda vyplýva, že sťažovateľ svojím správaním neprispel k predĺženiu napadnutého konania krajského súdu. Zároveň predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení nenamietal správanie sťažovateľa, ktoré by malo za následok predĺženie napadnutého konania krajského súdu.

22. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného krajského súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu uvedených práv, ústavný súd zistil, že to tak je, a to napriek tomu, že plynulému postupu nebránila žiadna zákonná prekážka v konaní (II. ÚS 3/00, III. ÚS 46/04).

23. Ústavný súd poukazuje na nečinnosť krajského súdu, ktorý nevykonal úkon smerujúci k rozhodnutiu o odvolaní proti rozsudku okresného súdu v období od 3. novembra 2017, keď bol súdny spis doručený krajskému súdu, do 1. júna 2020, keď bol nariadený termín pojednávania.

24. Ústavný súd teda konštatuje, že dĺžka napadnutého konania bola ovplyvnená pasivitou krajského súdu, ktorá trvala 31 mesiacov. Krajský súd teda nezvolil taký procesný postup v napadnutom konaní smerujúci k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal. Je zrejmé, že len rýchla ochrana subjektívnych práv môže byť dostatočne spravodlivá a účinná, šetriaca náklady nielen účastníkov konania, ale aj samotného súdu a pôsobí aj preventívno-výchovne či stabilizujúco a dôveryhodne na ostatných občanov.

25. Argumentáciu predsedu krajského súdu o dlhodobej značnej pracovnej vyťažnosti sudkyne spravodajkyne krajského súdu vyplývajúcej z vysokého počtu pridelených vecí ústavný súd nemohol uznať, poukazujúc na svoju štandardnú judikatúru (napr. I. ÚS 38/03, III. ÚS 155/2010). Tieto námietky nemajú totiž povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť všeobecného súdu za rozhodnutie vo veci.

26. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99, III. ÚS 17/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

VI.

Záver

K bodu 1 výrokovej časti nálezu

27. Na základe už uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K bodu 2 výrokovej časti nálezu

28. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

29. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

30. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva

a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

31. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať finančné zadosťučinenie v sume 11 718,78 € z dôvodu, že „v dôsledku nečinnosti Krajského súdu v Bratislave vznikla vzhľadom na reálnu nevyhľaditeľnosť pohľadávky Sťažovateľovi škoda vo výške prvostupňovým súdom priznanej pohľadávky Sťažovateľa spolu s jej príslušenstvom...“.

32. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia.

33. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä dĺžku napadnutého konania krajského súdu, povahu a rozsah práv sťažovateľa, ktoré boli porušené, a predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia v sume 700 €.

34. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, a nie prípadná náhrada škody (IV. ÚS 15/03), ktorá mala vzniknúť sťažovateľovi z dôvodu možnej nevyhľaditeľnosti pohľadávky priznanej okresným súdom v sume 11 718,78 € (istina 7 620,19 € spolu s príslušenstvom do podania ústavnej sťažnosti), ktorá napokon bola priznaná krajským súdom v sume 1 200 €. Ústavný súd preto nevyhovel časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu 700 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

35. Priznané finančné zadosťučinenie je krajský súd povinný zaplatiť sťažovateľovi v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

K bodu 3 výrokovvej časti nálezu

36. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

37. Pri výpočte trov právneho konania ústavný súd vychádzal z ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

38. Ústavný súd uvádza, že základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 zodpovedá sume 177 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky, ktorým je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola vo výške 1 062 €). Sadzba za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý priznaný úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 je v sume 10,62 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky).

39. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia pred ústavným súdom v celkovej sume 450,29 € vrátane dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (ústavný súd považuje za preukázané, že právny zástupca sťažovateľa je platcom DPH)], a to za 2 úkony právnej pomoci vykonané v roku 2020 zvýšené o 20 % DPH, t. j. prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom [§ 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky] a písomné podanie ústavnej sťažnosti [§ 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky], a dvakrát paušálnu náhradu hotových výdavkov v roku 2020 zvýšenú o 20 % DPH.

40. Ústavný súd nepriznal právnemu zástupcovi sťažovateľa odmenu a režijný paušál za podanie zo 14. júla 2020 (vyjadrenie k vyjadreniu predsedu krajského súdu k ústavnej sťažnosti sťažovateľa). Túto skutočnosť ústavný súd odôvodňuje tým, že právny zástupca sťažovateľa v tomto podaní síce reagoval na vyjadrenie predsedu krajského súdu,

ale bez uvedenia nových skutočností, ktoré by mali vplyv na rozhodnutie ústavného súdu vo veci samej.

41. Priznanú náhradu trov konania je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

42. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

43. Sťažovateľ sa tiež domáhal, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov. Keďže krajský súd už rozhodol o odvolaní proti rozsudku okresného súdu, ústavný súd ústavnej sťažnosti v tejto časti nevyhovел (bod 4 výroku tohto nálezu).

VII.

44. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu